

Listopadowy ranking zaufania do polityków

Znak jakości przyznany CBOS przez
Organizację Firm Badania Opinii i Rynku na rok 2024

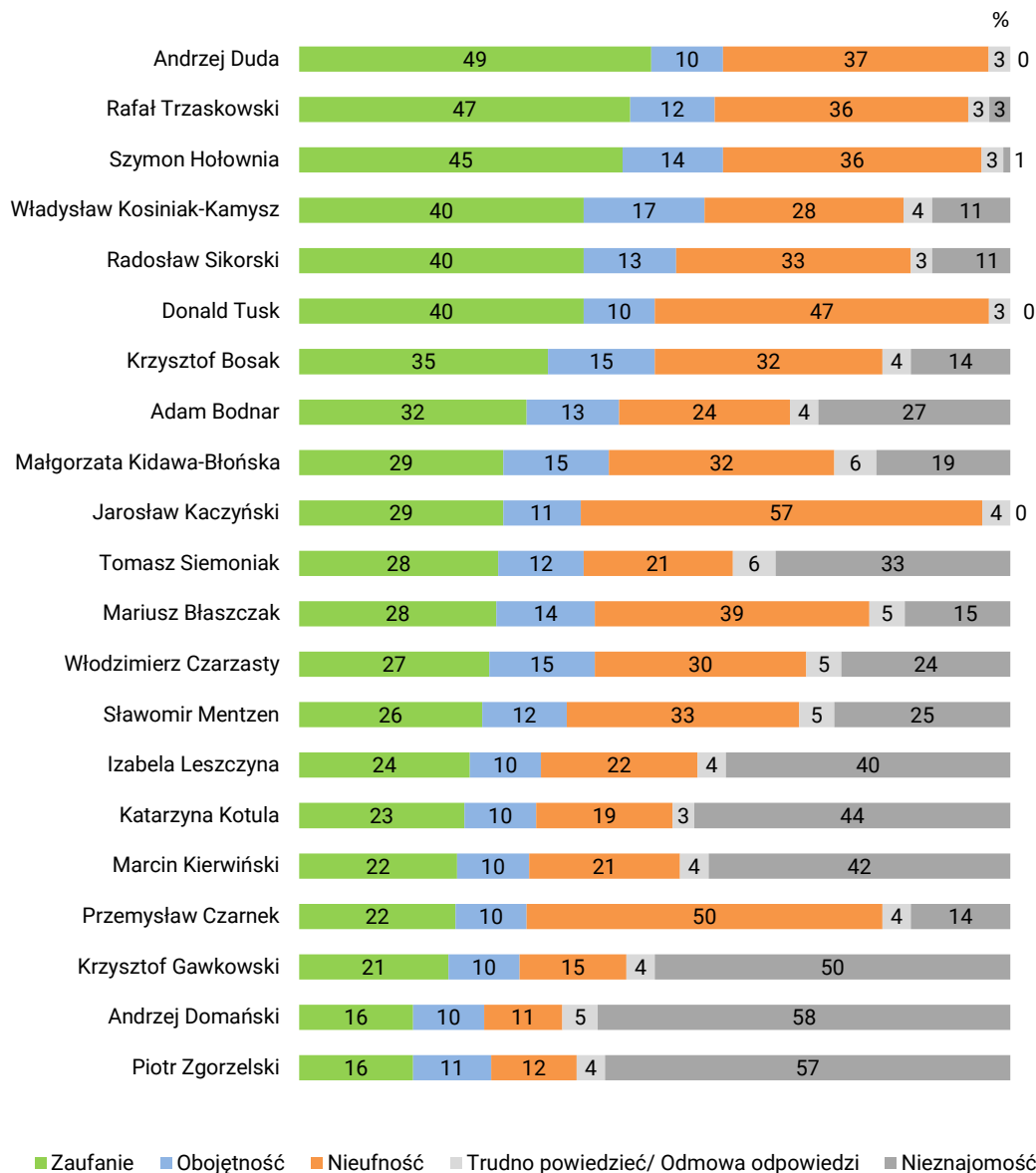

Fundacja Centrum Badania Opinii Społecznej
ul. Świętojerska 5/7, 00-236 Warszawa
e-mail: sekretariat@cbos.pl; info@cbos.pl
<http://www.cbos.pl>
(48 22) 629 35 69

W skrócie

- W listopadzie, podobnie jak w poprzednich czterech miesiącach, żaden z przedstawicieli sceny politycznej nie zdobył zaufania większości Polaków. Najwięcej głosów zaufania uzyskał prezydent Andrzej Duda, który w tym miesiącu nieco poprawił swoje notowania (49% deklaracji zaufania). Drugie miejsce na liście najczęściej obdarzanych zaufaniem polityków, z minimalną stratą do lidera, zajmuje prezydent stolicy i kandydat głównego ugrupowania rządzącej Koalicji Obywatelskiej w wyborach prezydenckich - Rafał Trzaskowski (47%). Należy jednak zaznaczyć, że wyniki wewnętrznych prawyborów w KO poznaliśmy już po zakończeniu realizacji sondażu. Na trzeciej pozycji znalazł się, również zapowiadający swój start w przyszłorocznych wyborach, lider partii Polska 2050 Szymon Hołownia (45%).
- Najwięcej głosów nieufności zebrał w listopadzie, podobnie jak w poprzednich miesiącach, prezes Prawa i Sprawiedliwości Jarosław Kaczyński, któremu nie ufa większość Polaków (57%). Połowa ankietowanych nie ma zaufania do byłego ministra edukacji i nauki Przemysława Czarnka (50%), a kolejne miejsce w tym negatywnym rankingu przypadło premierowi Donaldowi Tuskowi (47% negatywnych wskazań).
- W listopadzie nie odnotowaliśmy większych zmian w dotychczasowych notowaniach polityków. Na zaufaniu społecznym zyskał jedynie prezydent Andrzej Duda, ponadto nieco lepsze od październikowych okazały się oceny przewodniczącego klubu parlamentarnego PiS Mariusza Błaszczaka. Natomiast minimalnie stracili w opinii badanych minister finansów Andrzej Domański, wicemarszałek Sejmu Piotr Zgorzelski, a także premier Donald Tusk.

Zaufanie do polityków w listopadzie

Uwaga: odsetki mogą nie sumować się do 100 ze względu na zaokrąglenia

Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (415) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiednim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiednim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankieta miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 8 do 21 listopada 2024 roku na próbie liczącej 981 osób (w tym: 57,0% metodą CAPI, 24,9% – CATI i 18,1% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcję wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

W naszych badaniach na liście ocenianych osobistości życia publicznego i politycznego zawsze znajdują się: prezydent RP, aktualni marszałkowie Sejmu i Senatu, premier oraz szefowie głównych ugrupowań politycznych. Pozostała część listy podlega zmianom. Badanie, którego wyniki prezentujemy, przeprowadziliśmy na reprezentatywnej imiennej próbie losowej pełnoletnich mieszkańców kraju. Realizowane było ono w ramach procedury mixed-mode¹.

Ankietowani oceniali poszczególnych przedstawicieli sceny politycznej posługując się 11-punktową skalą, której skrajne punkty określone są z jednej strony jako głęboka nieufność (-5), z drugiej zaś – jako bardzo duże zaufanie (+5).

Otrzymane wyniki prezentujemy w dwóch ujęciach. W pierwszym analizujemy rozmiary społecznego zaufania i nieufności w stosunku do poszczególnych osobistości życia publicznego i politycznego w skali ogółu społeczeństwa. Wskazania punktów od -5 do -1 określane są zbiorczo jako deklaracje nieufności, 0 – jako obojętność, zaś wskazania od +1 do +5 – jako deklaracje zaufania. W tym ujęciu obok zagregowanych ocen zaufania, nieufności i obojętności prezentowane są także informacje o odsetkach badanych nierozpoznających poszczególnych osób oraz niemających opinii na ich temat.

W drugim ujęciu prezentujemy średnie ocen wystawianych poszczególnym osobom jedynie przez tych z badanych, którzy je identyfikują i potrafią ocenić.

ZAUFANIE I NIEUFNOŚĆ

Listopad nie przyniósł większych zmian w społecznych ocenach czołowych przedstawicieli naszej sceny politycznej. Tak jak dotychczas, wśród uwzględnionych w badaniu polityków nie ma takiego, który cieszyłby się zaufaniem przynajmniej połowy Polaków, a do ścisłej czołówki rankingu społecznego zaufania, z niewielką różnicą punktów, niezmiennie zaliczają się trzej politycy: urzędujący prezydent Andrzej Duda, Rafał Trzaskowski oraz Szymon Hołownia.

¹ Badanie „Aktualne problemy i wydarzenia” (415) przeprowadzono w ramach procedury mixed-mode na reprezentatywnej imiennej próbie pełnoletnich mieszkańców Polski, wylosowanej z rejestru PESEL.

Każdy respondent wybierał samodzielnie jedną z metod:

- wywiad bezpośredni z udziałem ankietera (metoda CAPI),
- wywiad telefoniczny po skontaktowaniu się z ankieterem CBOS (CATI) – dane kontaktowe respondent otrzymywał w liście zapowiadnim od CBOS,
- samodzielne wypełnienie ankiety internetowej (CAWI), do której dostęp był możliwy na podstawie loginu i hasła przekazanego respondentowi w liście zapowiadnim od CBOS.

We wszystkich trzech przypadkach ankietę miała taki sam zestaw pytań oraz strukturę. Badanie zrealizowano w dniach od 8 do 21 listopada 2024 roku na próbie liczącej 981 osób (w tym: 57,0% metodą CAPI, 24,9% – CATI i 18,1% – CAWI).

CBOS realizuje badania statutowe w ramach opisanej wyżej procedury od maja 2020 roku, w każdym przypadku podając proporcje wywiadów bezpośrednich, telefonicznych i internetowych.

Obecnie największym zaufaniem cieszy się prezydent Andrzej Duda, który w tym miesiącu nieco poprawił swoje notowania. Zaufanie do prezydenta deklaruje 49% ankietowanych, o 3 punkty procentowe więcej osób niż miesiąc wcześniej. Natomiast nieufność wobec głowy państwa wyraża 37% respondentów – o 4 punkty mniej niż w październiku.

Drugie miejsce na liście polityków najczęściej obdarzanych zaufaniem, z minimalną stratą do lidera, zajmuje prezydent stolicy, wiceprzewodniczący Platformy Obywatelskiej i – jak dziś już wiemy² – oficjalny kandydat głównego ugrupowania rządzącej koalicji KO w wyborach prezydenckich – Rafał Trzaskowski. Rafałowi Trzaskowskiemu ufa 47% ankietowanych (wzrost o 1 punkt procentowy), zaś nieufność wobec niego deklaruje 36% ankietowanych (wzrost o 1 punkt).

Na trzeciej zaś pozycji lokuje się lider partii Polska 2050 Szymon Hołownia – również zapowiadający³ swój start w przyszłorocznych wyborach prezydenckich. Marszałkowi Sejmu zaufało w listopadzie 45% dorosłych Polaków (spadek o 2 punkty procentowe), zaś 36% respondentów (wzrost o 2 punkty) nie ma do niego zaufania.

Kolejne miejsca w rankingu, z zaufaniem dwóch piątych badanych, zajmują: lider PSL, minister obrony narodowej Władysław Kosiniak-Kamysz (40% deklaracji zaufania i 28% – nieufności), szef MSZ Radosław Sikorski (40% deklaracji zaufania i 33% – nieufności) oraz premier Donald Tusk (40% deklaracji zaufania i 47% wskazań negatywnych). W ciągu ostatnich tygodni dzielących kolejne nasze badania notowania Władysława Kosiniaka-Kamysza, a także szefa polskiej dyplomacji i konkurenta Rafała Trzaskowskiego w niedawnych prawyborach w KO – Radosław Sikorskiego, nie zmieniły się znacząco – w ich ocenach obserwujemy jedynie zmiany minimalne, utrzymane w granicach błędu pomiaru. Nieco słabsze od październikowych są natomiast notowania premiera Donalda Tuska, któremu po październikowym spadku, w listopadzie ponownie przybyło nieco krytyków (wzrost deklaracji nieufności o 3 punkty procentowe i nieznaczny, jednopunktowy spadek zaufania). Ulegające od pewnego czasu tego typu niewielkim wahaniom wyniki premiera Donalda Tuska są dziś takie same, jakie rejestrowaliśmy we wrześniu.

Zaufanie do pozostałych uwzględnionych w badaniu polityków kształtuje się już na niższym poziomie. Zajmujący kolejne miejsce na naszej liście polityk Konfederacji WiN, wicemarszałek Sejmu, Krzysztof Bosak cieszy się zaufaniem nieco ponad jednej trzeciej ankietowanych (35%, wzrost o 1 punkt procentowy). Równocześnie niewiele mniejszy odsetek respondentów deklaruje w stosunku do tego polityka nieufność (32%, spadek o 1 punkt).

Nieco mniejszym zaufaniem cieszy się słabiej znany szerokiej publiczności, i co za tym idzie – oceniany przez mniej liczną grupę badanych, ale mający raczej dobre notowania wśród identyfikujących go osób, minister sprawiedliwości i prokurator generalny Adam Bodnar.

² Wyniki wewnętrznych prawyborów, w których Rafał Trzaskowski wybrany został oficjalnym kandydatem KO w wyborach prezydenckich, poznaliśmy już po realizacji sondażu.

³ Oficjalną deklarację w tej kwestii Szymon Hołownia złożył w trakcie realizacji naszego sondażu.

Nazwisko i wizerunek Adama Bodnara nic nie mówią ponad jednej czwartej ankietowanych (27% deklaracji nieznamości), zaufaniem obdarza go prawie co trzeci respondent (32%), a niespełna co czwarty mu nie ufa (24%). Notowania Adama Bodnara również nie zmieniły się znacząco od października – zaufanie do niego zmniejszyło się o 2 punkty procentowe i w takim samym stopniu ubyło badanych, którzy mu nie ufają.

Po 29% deklaracji zaufania uzyskali lokujący się na kolejnych pozycjach listopadowego rankingu marszałek Senatu Małgorzata Kidawa-Błońska oraz prezes Prawa i Sprawiedliwości Jarosław Kaczyński. Z tej dwójki polityków znacznie lepiej, co nie znaczy pozytywnie – odbierana jest marszałek izby wyższej. Przy 29% deklaracji zaufania, nieufność w stosunku do Małgorzaty Kidawy-Błońskiej wyraża 32% respondentów. W ocenach Jarosława Kaczyńskiego nieufność jest zaś nastawieniem zdecydowanie dominującym – nie ufa mu 57% ankietowanych, a więc prawie dwukrotnie więcej osób, niż obdarza go zaufaniem. Notowania obojga tych polityków nie zmieniły się znacząco od poprzedniego pomiaru – w ich ocenach obserwujemy jedynie minimalne zmiany, utrzymane w granicach błędu pomiaru.

Nieznacznie mniej – po 28% deklaracji zaufania uzyskali szef MSWiA Tomasz Siemoniak – polityk wciąż stosunkowo mało znany badanym, oraz częściej rozpoznawany, ale odbierany wyraźnie kontrowersyjnie, przewodniczący klubu parlamentarnego PiS Mariusz Błaszczak. Mimo wieloletniego stażu politycznego i pełnionych także w przeszłości funkcji ministerialnych, Tomasza Siemoniaka nie rozpoznaje co trzeci badany (33%). Wśród identyfikujących go osób szef MSWiA wyraźnie częściej spotyka się jednak z zaufaniem, niż budzi nieufność (28% deklaracji zaufania i 21% – nieufności, spadek o 1 punkt). W ocenach Mariusza Błaszczaka, mimo mniej krytycznych ocen niż w październiku (spadek deklaracji nieufności o 4 punkty procentowe), wyraźnie przeważa nieufność. Brak zaufania do byłego wicepremiera i szefa MON deklaruje obecnie blisko dwie piąte ankietowanych (39%, spadek o 4 punkty), wobec nieco ponad jednej czwartej (28%) głosów zaufania.

Kolejne miejsce w rankingu, również z zaufaniem nieco ponad jednej czwartej ankietowanych przypadło współprzewodniczącemu Nowej Lewicy, wicemarszałkowi Sejmu Włodzimierzowi Czarzastemu. Ufa mu 27% ankietowanych, a nieco więcej osób wyraża wobec niego nieufność (30%). Notowania Włodzimierza Czarzastego nie zmieniły się w stopniu istotnym statystycznie od poprzedniego badania – zmiany, jakie obserwujemy, utrzymują się w granicach błędu pomiaru (spadek zaufania o 2 punkty procentowe i jednopunktowy spadek nieufności).

Na podobnym poziomie kształtuje się zaufanie do jednego z liderów Konfederacji WiN, Sławomira Mentzena, który z ramienia tej formacji będzie ubiegał się o urząd Prezydenta RP w przyszłorocznych wyborach. Sławomir Mentzen, który jako jeden z pierwszych zapowiedział swój start w wyścigu prezydenckim, należy do polityków z jednej strony niezbyt powszechnie znanych, z drugiej zaś – postrzeganych kontrowersyjnie. Nie zna go jedna czwarta ogółu uprawnionych do głosowania Polaków (25%), a w jego ocenach dość wyraźnie przeważają negatywne noty. Zaufaniem obdarza go obecnie 26% ogółu badanych, zaś nieufność w stosunku do niego deklaruje co trzeci (33%). W porównaniu z kwietniem br., kiedy to ostatnio badaliśmy stosunek do tego polityka, rozpoznawalność Sławomira Mentzena wzrosła o 6 punktów procentowych, z 69% w kwietniu 2024 roku do 75% –

obecnie, jednak jego społeczny odbiór niewiele się zmienił. Obecnie zaufanie do niego deklaruje o 3 punkty procentowe więcej badanych niż siedem miesięcy temu (wzrost z 23% do 26%), ale jednocześnie nieco więcej osób mu nie ufa (wzrost o 2 punkty, z 31% w kwietniu do 33% – obecnie).

Mniejszym zaufaniem cieszą się politycy mało i bardzo mało znani badanym lub też – przy sporej rozpoznawalności – oceniani zdecydowanie krytycznie.

Mało znanymi postaciami dzisiejszej sceny politycznej wciąż pozostają m.in. członkowie urzędującego gabinetu: szefowa resortu zdrowia Izabela Leszczyna, ministra ds. równości Katarzyna Kotula oraz minister Marcin Kierwiński, były szef MSWiA, a obecnie pełnomocnik rządu ds. odbudowy obszarów dotkniętych powodzią. Polityków tych nie rozpoznaje po około dwie piąte ankietowanych (odpowiednio 40%, 44% i 42% deklaracji nieznajomości).

Zaufanie do Izabeli Leszczyny (w stosunku do której opozycja zgłosiła wotum nieufności, a głosowanie nad nim odbyło się już po realizacji badania) deklaruje 24% ankietowanych. Niewiele mniej osób (22%) jej nie ufa. W porównaniu z lipcem br. kiedy to ostatnio prosiliśmy badanych o jej ocenę, notowania Izabeli Leszczyny trochę się pogorszyły. Co prawda, praktycznie nie zmienił się odsetek badanych mających zaufanie do szefowej resortu zdrowia (wzrost o 1 punkt), ale zauważalnie zwiększył się odsetek respondentów, którzy jej nie ufają (o 4 punkty procentowe, do 22%).

Nieco lepsze notowania u badanych ma ministra ds. równości Katarzyna Kotula. W odróżnieniu od ministra zdrowia Izabeli Leszczyny jej aktualny bilans ocen jest też minimalnie lepszy niż cztery miesiące temu – w lipcu 2024, kiedy ostatnio badaliśmy jej wizerunek. Katarzynie Kotuli ufa obecnie 23% respondentów (wzrost o 1 punkt procentowy), a niepełna jedna piąta deklaruje nieufność (19%, spadek o 2 punkty w stosunku do lipca br.).

Z kolei w opiniach o Marcinie Kierwińskim pozytywne i negatywne noty niemal się równoważą. Zaufaniem obdarza go 22% ankietowanych, nie ufa mu zaś 21% respondentów. Od poprzedniego badania jego notowania nie zmieniły się znacząco – obserwujemy jedynie minimalne zmiany, utrzymane w granicach błędu pomiaru (spadek zaufania o 2 punkty procentowe i spadek nieufności – o 1 punkt).

Na tym samym poziomie kształtuje się zaufanie do bardzo dobrze znanego szerokiej publiczności byłego ministra edukacji i nauki Przemysława Czarnka, który jeszcze trakcie realizacji naszego sondażu uchodził za jednego z potencjalnych kandydatów PiS w nadchodzących wyborach prezydenckich. Zaufanie do Przemysława Czarnka ma obecnie 22% ankietowanych. W ocenach tego polityka zdecydowanie dominują jednak negatywne noty – nie ufa mu połowa Polaków (50%), a więc ponad dwukrotnie więcej badanych, niż darzy go zaufaniem. W porównaniu z powyborczym listopadem ubiegłego roku, kiedy to ostatnio badaliśmy stosunek badanych do tego polityka, jego społeczny odbiór niewiele się zmienił. Przed rokiem zaufanie do Przemysława Czarnka deklarowało 25% badanych, a więc o 3 punkty procentowe więcej niż obecnie, nie ufała mu zaś nieco ponad połowa Polaków (52%, o 2 punkty więcej niż w listopadzie).

Zaufaniem nieco ponad jednej piątej ankietowanych cieszy się także bardzo mało znany szerokiej publiczności, nierozpoznawany przez co drugiego z pytanych minister cyfryzacji, wicepremier Krzysztof Gawkowski. W dość wąskiej grupie identyfikujących go osób polityk ten ma jednak dobre notowania. Zaufanie do Krzysztofa Gawkowskiego deklaruje 21% respondentów, nie ufa mu zaś 15% ankietowanych.

Mniejszym zaufaniem cieszą się już tylko najmniej znani badanym spośród uwzględnionych w sondażu polityków: minister finansów Andrzej Domański oraz wicemarszałek Sejmu z ramienia Trzeciej Drogi Piotr Zgorzelski. Każdego z nich nie rozpoznaje blisko trzy piąte ankietowanych (odpowiednio 58% i 57% deklaracji nieznanomości). Wśród znających ich osób obaj politycy mają jednak dość dobre notowania – ufa im po 16% ankietowanych, zaś nieufność wyraża odpowiednio 11% i 12% respondentów. Listopadowy bilans ocen Andrzeja Domańskiego i Piotra Zgorzelskiego jest jednak nieco słabszy niż w październiku – w stosunku do poprzedniego miesiąca obaj ci politycy nieco stracili na zaufaniu społecznym (spadki deklaracji zaufania o 3 punkty procentowe i jednopunktowe wzrosty deklaracji nieufności).

Wśród uwzględnionych w badaniu przedstawicieli sceny politycznej największą nieufność budzi prezes PiS Jarosław Kaczyński. Nie ufa mu prawie trzy piąte ankietowanych (57%). Drugie miejsce w tym negatywnym rankingu zajmuje Przemysław Czarnek, do którego zaufania nie ma co drugi pytany (50%), a na trzeciej pozycji lokuje się premier Donald Tusk (47%). Sporą nieufność badanych niezmiennie budzą także: szef klubu parlamentarnego PiS Mariusz Błaszczak (39% deklaracji nieufności), prezydent Andrzej Duda (37%), ale też najpopularniejsi spośród przedstawicieli rządzącej koalicji i – jak dziś już wiemy – kandydaci w przyszłorocznych wyborach prezydenckich: Rafał Trzaskowski i Szymon Hołownia (po 36% deklaracji nieufności).

Nasz listopadowy sondaż, realizowany w dość gorącym politycznie okresie zapadania decyzji co do kandydatów w nadchodzących wyborach prezydenckich (choć zakończony przed ogłoszeniem ostatecznych rezultatów tych poszukiwań zarówno w PiS, jak i w KO), nie przyniósł większych zmian w dotychczasowych notowaniach polityków uwzględnionych w badaniu. Jedynym, który w tym miesiącu zyskał na zaufaniu społecznym, jest urzędujący prezydent Andrzej Duda (wzrost zaufania o 3 punkty procentowe i jednoczesny spadek nieufności o 4 punkty). Nieco lepsze od październikowych okazały się ponadto oceny Mariusza Błaszczaka, któremu wprawdzie nie przybyło sympatyków (spadek zaufania o 1 punkt), ale zauważalnie ubyło przeciwników (spadek nieufności o 4 punkty procentowe). Krótka jest także lista polityków, którzy stracili w opinii badanych, a i te zmiany są również bardzo niewielkie. Po 3 punkty procentowe zmniejszyły się odsetki badanych darzących zaufaniem bardzo mało znanych szerokiej publiczności ministra finansów Andrzeja Domańskiego i wicemarszałka Sejmu z ramienia PSL Piotra Zgorzelskiego. Po odnotowanej w październiku poprawie ocen, w listopadzie ponownie nieco przybyło badanych deklarujących nieufność wobec premiera Donalda Tuska (spadek zaufania o 1 punkt i wzrost nieufności o 3 punkty procentowe).

TABELA 1

Politycy	Odsetki badanych deklarujących					
	Zaufanie		Nieufność		Obojętność	Nieznajomość
	XI 2024	Różnica od X 2024	XI 2024	Różnica od X 2024		
Andrzej Duda	49	3	37	-4	10	0
Rafał Trzaskowski	47	1	36	1	12	3
Szymon Hołownia	45	-2	36	2	14	1
Władysław Kosiniak-Kamysz	40	-2	28	-1	17	11
Radosław Sikorski	40	1	33	1	13	11
Donald Tusk	40	-1	47	3	10	0
Krzysztof Bosak	35	1	32	-1	15	14
Adam Bodnar	32	-2	24	-2	13	27
Małgorzata Kidawa-Błońska	29	-1	32	1	15	19
Jarosław Kaczyński	29	-1	57	0	11	0
Tomasz Siemoniak	28	0	21	-1	12	33
Mariusz Błaszczak	28	-1	39	-4	14	15
Włodzimierz Czarzasty	27	-2	30	-1	15	24
Sławomir Mentzen	26	-	33	-	12	25
Izabela Leszczyna	24	-	22	-	10	40
Katarzyna Kotula	23	-	19	-	10	44
Marcin Kierwiński	22	-2	21	-1	10	42
Przemysław Czarnek	22	-	50	-	10	14
Krzysztof Gawkowski	21	-2	15	-1	10	50
Andrzej Domański	16	-3	11	1	10	58
Piotr Zgorzelski	16	-3	12	1	11	57

Pytanie brzmiało: *Ludzie aktywni publicznie – swoim zachowaniem, tym, co mówią, do czego dążą – budzą mniejsze lub większe zaufanie. W jakim stopniu każda z przedstawionych dalej osób budzi Pana(i) zaufanie? Odpowiadając, proszę posłużyć się skalą, na której –5 oznacza, że osoba ta budzi w Panu(i) głęboką nieufność, 0 – że jest ona Panu(i) obojętna, a +5 oznacza, że ma Pan(i) do tej osoby pełne zaufanie. Jeżeli kogoś Pan(i) nie zna, proszę mi o tym powiedzieć/zaznaczyć tę odpowiedź*

Odsetki badanych wyrażających zaufanie – wskazania punktów od +1 do +5, nieufność – wskazania punktów od –1 do –5, obojętność – 0. W zestawieniu pominięto odpowiedzi „trudno powiedzieć” i odmowy odpowiedzi

TABELA 2. DEKLARACJE ZAUFANIA DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2023		2024										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
M. Błaszczak	35	-	32	30	32	31	31	30	29	30	29	29	28
A. Bodnar	-	26	32	35	33	34	34	33	33	34	33	34	32
K. Bosak	-	32	35	33	37	-	36	36	39	39	38	34	35
P. Czarnek	25	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22
W. Czarzasty	31	32	30	32	30	29	31	26	26	28	27	29	27
A. Domański	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	16	19	16
A. Duda	51	51	46	44	50	48	46	45	49	46	47	46	49
K. Gawkowski	-	19	21	22	21	20	20	21	20	21	21	23	21
Sz. Hołownia	52	54	54	61	50	53	54	50	48	47	47	47	45
J. Kaczyński	33	36	32	31	31	31	29	28	31	30	29	30	29
M. Kidawa-Błońska	-	32	31	32	31	32	32	31	30	27	29	30	29
M. Kierwiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	24	22
W. Kosiniak-Kamysz	48	47	44	51	45	50	52	41	44	44	46	42	40
K. Kotula	-	-	-	-	-	-	21	23	22	-	-	-	23
I. Leszczyna	-	-	-	24	23	23	22	23	23	-	-	-	24
S. Mentzen	18	-	-	-	-	23	-	-	-	-	-	-	26
T. Siemoniak	-	-	-	-	-	-	29	27	27	26	28	28	28
R. Sikorski	-	-	32	37	38	40	42	39	39	34	39	39	40
R. Trzaskowski	45	46	46	45	46	48	49	48	45	44	46	46	47
D. Tusk	40	38	43	46	44	42	43	44	41	39	40	41	40
P. Zgorzelski	-	19	-	-	-	-	-	-	-	19	17	19	16

TABELA 3. DEKLARACJE NIEUFNOŚCI DO POLITYKÓW

Politycy	Odsetki respondentów według terminów badań												
	2023		2024										
	XI	XII	I	II	III	IV	V	VI	VII	VIII	IX	X	XI
M. Błaszczak	40	-	41	45	41	43	45	41	44	41	45	43	39
A. Bodnar	-	13	24	22	27	21	22	20	26	25	28	26	24
K. Bosak	-	36	34	35	33	-	33	30	33	31	34	33	32
P. Czarnek	52	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	50
W. Czarzasty	30	30	30	26	31	29	31	30	32	32	35	31	30
A. Domański	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	8	10	11
A. Duda	38	39	42	45	39	40	42	42	41	41	42	41	37
K. Gawkowski	-	11	13	13	15	12	12	13	16	15	13	16	15
Sz. Hołownia	27	28	31	26	34	33	31	33	36	35	37	34	36
J. Kaczyński	56	55	58	60	57	58	61	60	55	55	60	57	57
M. Kidawa-Błońska	-	33	33	32	31	30	32	28	34	33	34	31	32
M. Kierwiński	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	-	22	21
W. Kosiniak-Kamysz	21	25	27	23	27	25	25	28	31	27	27	29	28
K. Kotula	-	-	-	-	-	-	15	17	21	-	-	-	19
I. Leszczyna	-	-	-	12	14	15	15	15	18	-	-	-	22
S. Mentzen	37	-	-	-	-	31	-	-	-	-	-	-	33
T. Siemoniak	-	-	-	-	-	-	19	18	23	22	22	22	21
R. Sikorski	-	-	38	34	33	32	35	32	34	36	36	32	33
R. Trzaskowski	37	39	35	34	36	33	34	33	37	38	39	35	36
D. Tusk	46	49	44	41	43	44	44	43	47	48	47	44	47
P. Zgorzelski	-	9	-	-	-	-	-	-	-	8	12	11	12

ŚREDNIE OCEN NA SKALI ZAUFANIA–NIEUFNOŚCI

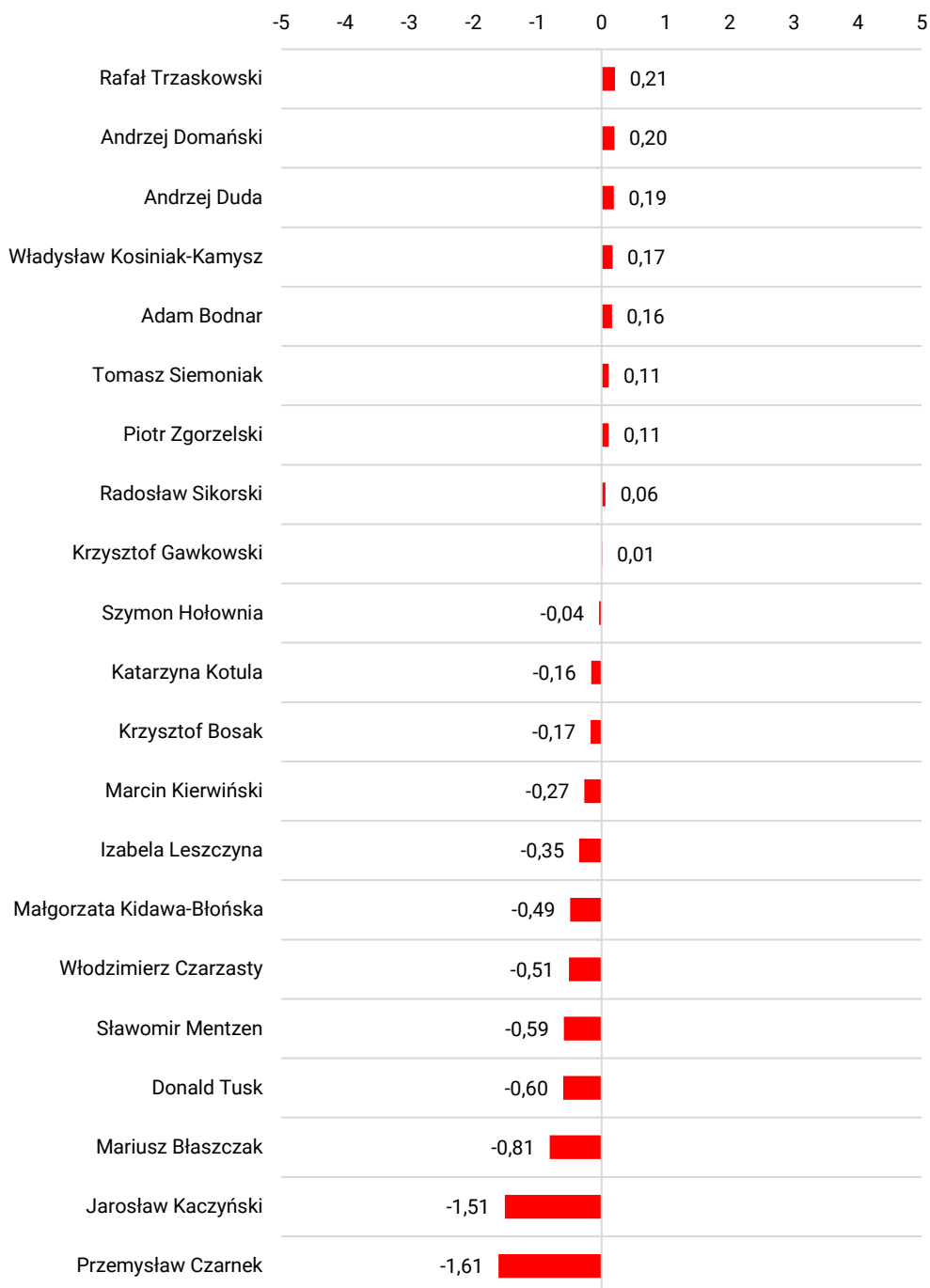
Omawiane wyżej dane informowały o zasięgu społecznego zaufania oraz nieufności i odnosiły się do ogółu badanych. W poniższym ujęciu prezentujemy średnie ocen, które są syntetyczną miarą pozwalającą uchwycić siłę zarówno pozytywnych, jak i negatywnych nastawień wobec poszczególnych polityków, przy wyeliminowaniu różnic wynikających ze stopnia ich znajomości.

Średnie wszystkich ujętych w badaniu polityków, obliczone na podstawie wskazań respondentów na jedenastopunktowej skali zaufania (od -5 do +5), mieszczą się w przedziale od -1,61 do zaledwie +0,21, co wskazuje na utrzymywanie się niskiego poziomu zaufania do naszej klasy politycznej, a przede wszystkim na brak polityków cieszących się aprobatą większości społeczeństwa. Dodatnią średnią, wskazującą na jedynie niewielką lub wręcz symboliczną przewagę siły pozytywnych nastawień, uzyskali Rafał Trzaskowski (średnia ocen wyniosła +0,21), Andrzej Domański (+0,20), prezydent Andrzej Duda (+0,19), Władysław Kosiniak-Kamysz (+0,17), Adam Bodnar (+0,16), Tomasz Siemoniak i Piotr Zgorzelski (średnie ocen po +0,11 punktu), a także Radosław Sikorski (+0,06) i Krzysztof Gawkowski (+0,01).

W przypadku pozostałych uwzględnionych w badaniu polityków bilans ocen zaufania i nieufności jest ujemny.

Spośród uwzględnionych w badaniu najgorzej odbieranym politykiem okazał się Przemysław Czarnek (średnia ocen wyniosła -1,61). Prawie równie niską średnią ocen, również świadczącą o zdecydowanej przewadze negatywnych nastawień, ma prezes PiS Jarosław Kaczyński (-1,51). Trochę lepiej, niemniej jednak również zdecydowanie *in minus* wypada bilans ocen Mariusza Błaszczaka (-0,81), Donalda Tuska (-0,60), Sławomira Mentzena (-0,59), Włodzimierza Czarzastego (-0,51) oraz Małgorzaty Kidawy-Błońskiej (-0,49). Jako umiarkowanie negatywny określić można natomiast bilans ocen minister zdrowia Izabeli Leszczyny (-0,35) oraz Marcina Kierwińskiego (-0,27). Negatywne noty przeważają – choć w bardzo niewielkim już stopniu – w ocenach Krzysztofa Bosaka (-0,17) oraz Katarzyny Kotuli (-0,16), a praktycznie równoważą się z ocenami pozytywnymi w notowaniach Szymona Hołowni (średnia ocen wyniosła -0,04 punktu).

RYS. 1. Zaufanie do polityków w listopadzie 2024 – średnie na skali od -5 (głęboka nieufność) do +5 (pełne zaufanie)

Porównanie październikowych i listopadowych ocen wskazuje, że żaden z uwzględnionych w kolejnych pomiarach polityków ani znacząco nie zyskał, ani też nie stracił w opinii badanych. Wszystkie odnotowane różnice średnich ocen okazały się nieistotne statystycznie.

TABELA 4

Politycy (kolejność według kierunku i wielkości zmiany)	Zmiany średnich zaufania na skali od -5 do +5		
	X 2024	XI 2024	Różnica*
Andrzej Duda	-0,09	0,19	0,28
Mariusz Błaszczak	-0,99	-0,81	0,18
Tomasz Siemoniak	0,03	0,11	0,08
Jarosław Kaczyński	-1,58	-1,51	0,07
Rafał Trzaskowski	0,18	0,21	0,03
Włodzimierz Czarzasty	-0,53	-0,51	0,02
Władysław Kosiniak-Kamysz	0,15	0,17	0,02
Krzysztof Bosak	-0,18	-0,17	0,01
Adam Bodnar	0,17	0,16	-0,01
Radosław Sikorski	0,10	0,06	-0,04
Krzysztof Gawkowski	0,09	0,01	-0,08
Marcin Kierwiński	-0,18	-0,27	-0,09
Małgorzata Kidawa-Błońska	-0,35	-0,49	-0,14
Szymon Hołownia	0,15	-0,04	-0,19
Donald Tusk	-0,41	-0,60	-0,19
Piotr Zgorzelski	0,34	0,11	-0,23
Andrzej Domański	0,61	0,20	-0,41

* Wszystkie różnice średnich ocen są nieistotne statystycznie na poziomie 0,05

Podobnie jak w ubiegłych czterech miesiącach, w listopadzie żaden z przedstawicieli sceny politycznej nie zdobył zaufania większości Polaków. Niespełna połowa badanych deklaruje zaufanie do prezydenta Andrzeja Dudy, który w tym miesiącu nieco poprawił swoje notowania. Drugie miejsce w naszym rankingu zaufania, z minimalną stratą do lidera, zajmuje prezydent stolicy i kandydat głównego ugrupowania rządzącej koalicji w wyborach prezydenckich – Rafał Trzaskowski. Na trzeciej pozycji znalazł się, również zapowiadający swój start w przyszłorocznych wyborach, lider partii Polska 2050 Szymon Hołownia.

Najwięcej głosów nieufności zebrał w listopadzie, podobnie jak w poprzednich miesiącach, prezes PiS Jarosław Kaczyński, któremu nie ufa większość Polaków. Połowa ankietowanych nie ma zaufania do byłego ministra edukacji i nauki Przemysława Czarnka, a w wymiarze średnich ocen przewaga nastawień negatywnych wobec niego okazała się nawet wyższa niż w przypadku prezesa PiS. Na trzecim miejscu tego negatywnego rankingu lokuje się premier Donald Tusk, wobec którego nieufność deklaruje niespełna połowa badanych.

W listopadzie nie odnotowaliśmy większych zmian w dotychczasowych notowaniach polityków uwzględnionych w naszym badaniu. Na zaufaniu społecznym zyskał jedynie prezydent Andrzej Duda, ponadto nieco lepsze od październikowych okazały się oceny przewodniczącego klubu parlamentarnego PiS Mariusza Błaszczaka. Natomiast minimalnie stracili w opinii badanych minister finansów Andrzej Domański, wicemarszałek Sejmu Piotr Zgorzelski, a także premier Donald Tusk.

Opracowała

Agnieszka Cybulska